

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
**«МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ТА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ»**

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 052 Політологія
галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

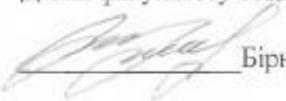
Запоріжжя
2020

Аркуш погодження

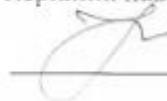
Гарант освітньої програми

 Хорішко Л.С.

Декан факультету соціології та управління

 Бірюкова Т.Ф.

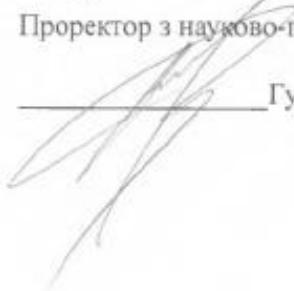
Керівник навчально-методичного відділу

 Нестеренко Л.О.

Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

 Томченко М.А.

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

 Гура О.І.

Передмова

Запорізький національний університет. «Міжнародна політика та політика національної безпеки»: освітньо-професійна програма.

Розроблено робочою групою **відповідно до стандарту вищої освіти України** підготовки бакалавра за спеціальністю 052 Політологія, затвердженого наказом МОН України №911 від 10.07.2020 р.

у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання
1.	Хорішко Лілія Сергіївна керівник проектної групи (гарант освітньої програми)	Доктор політичних наук, доцент кафедри політології ЗНУ
2.	Кіндратець Олена Миколаївна	Доктор політичних наук, професор кафедри політології ЗНУ
3.	Цокур Євген Георгійович	Доктор політичних наук, доцент кафедри політології ЗНУ

РОЗГЛЯНУТО на вченій раді факультету соціології та управління ЗНУ

1. Профіль освітньої програми

1– Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Офіційна назва освітньої програми	«Міжнародна політика та політика національної безпеки»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиночний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 9 місяців. 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових)
Назва кваліфікації	Ступінь - бакалавр Спеціальність – Політологія Освітня програма -Міжнародна політика та політика національної безпеки
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія УД № 08010367 від 12 червня 2019 року
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 6 рівень,FQ-EHEA – перший цикл,EQF-LLL – 6 рівень.
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти та освітнього рівня «молодший бакалавр», в тому числі здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань.
Мовавикладання	українська
Термін дії програми	До 1 липня 2029 року
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://www.znu.edu.ua/opp2020/bak/fsu/op_m_zhnarodna_pol_tika_ta_pol_tika_nats_onal_noyi_bezpeki.pdf

2 – Мета освітньої програми

Створення умов та підготовка висококваліфікованих фахівців в галузі політології, міжнародної політики, системи національної безпеки, фахівців органів державної влади, науковців, аналітиків, фахівців в галузі геополітики, державотворення та системи забезпечення національної безпеки України, в сфері міжнародної безпеки, державного управління, політичного врядування, що є необхідними для їх успішної роботи в державних та самоврядних інституціях, державних та муніципальних органах влади, як керівників та провідних спеціалістів.

3 – Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність або спеціалізація)	<i>Об'єкти вивчення:</i> Міжнародна політика та система національної безпеки держави, політичні відносини між акторами та інститутами на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), класична і сучасна політична думка, влада та урядування, політичні системи, інститути та процеси, політична поведінка, публічна політика, політична культура та ідеологія, світова політика та політика окремих країн і регіонів.
	<i>Цілі навчання:</i> підготовка кваліфікованих фахівців- політологів, спеціалістів в сфері міжнародної політики, геополітики, національної безпеки, які здатні застосовувати теорії та методи політичних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у політичній сфері та державотворенні.
	<i>Теоретичний зміст предметної області:</i> нормативна та емпірична політична теорія, політична методологія, порівняльна та прикладна

	<p>політологія, міжнародні та глобальні студії, політичні комунікації, спеціальні політологічні дисципліни.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> кількісні та якісні методи досліджень, технології та інструментарій аналізу політичної сфери.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, які застосовуються у практичній політичній діяльності та дослідній роботі у сфері політичних наук.</p>
Орієнтація освітньої програми	Програма розвиває перспективи отримання поглиблених знань з політичних наук та спеціалізаційних напрямків галузевого та територіально-управлінського виміру, та безпекового сектору державно-політичного управління.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Формує знання в галузі політичних наук у здобувачів вищої освіти з новим перспективним способом мислення, здатних не лише застосовувати засвоєні знання, але й генерувати нові на базі сучасних досягнень науки, а також бакалавр політології здатних займатися науково-дослідницькою діяльністю, вирішуючи складні проблеми вгалузі науки.</p> <p>Ключові слова: влада, міжнародна політика, держава, суспільство, геополітика, система національної безпеки, політичні організації, політичне та державне управління.</p>
Особливості програми	Передбачає залучення (за згодою) до викладання дисциплін та проведення інтерактивних лекцій практиків у галузі національної та міжнародної безпеки, фахівців з міжнародної політики, докторів наук зі значним досвідом науково-педагогічної роботи, а також практичним досвідом роботи в сфері політичних наук, державного управління, ведення міжнародної політики та практик.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Основна сфера занятості відповідає кодам 263, 243 та 242 ISCO-08 Міжнародного стандарту класифікації зайнятості Міжнародної організації праці.</p> <p>За національним класифікатором професій ДК 003:2010(зі змінами від 05 жовтня 2016 р.)</p> <p>За Державним класифікатором зі спеціальності 052 «Політологія»:</p> <ul style="list-style-type: none"> 3436 Помічники керівників 3431 Керуючий справами (секретар) виконавчого комітету 3431 Інспектор з контролю за виконанням доручень 3431 Секретар адміністративний 3432 Державний уповноважений 3439 Консул 3439 Посланник 3439 Секретар дипломатичного агентства 3439 Дипломатичний агент 3439 Інспектор з оборонно-масової роботи 3439 Секретар центрального органу виконавчої влади 3439 Фахівець із організації захисту інформації з обмеженим доступом 3449 Інспектор державний 3450 Фахівець з організації майнової та особистої безпеки 3472 Фахівець з інтерв'ювання (засоби масової інформації)
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	

Викладання та навчання	Особа має право здобувати ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти та освітнього рівня «молодший бакалавр», в тому числі здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань.
Оцінювання	<p>Проміжне оцінювання та контроль набутих знань та компетенцій реалізується через систему: екзаменів, заліків, тестування, проектної діяльності, аналітико - дискусійних методів, інтерактивних технологій та самостійної роботи.</p> <p>Підсумкова атестація здійснюється у формі: публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та фахового екзамену.\</p> <p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у політичній сфері, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p> <p>У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти або його підрозділу.</p> <p>Екзамен з фаху передбачає виконання комплексу атестаційних завдань і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань щодо об'єктивного визначення рівня якості освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів.</p>

6 – Програмні компетентності

Вид компетентності	шифр	
Інтегральна компетентність	ІК	<p>ІК01 Здатність до системного мислення, адаптивність і комунікабельність, наполегливість у досягненні мети; уміння оперативно відслідковувати розвиток суспільства та держави у напрямі встановлених цільових орієнтирів;</p> <p>ІК02 Здатність розв'язувати комплексні проблеми в області політичних наук та державно-управлінської діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення</p> <p>ІК03 здатність досліджувати внутрішні і зовнішні фактори впливу на діяльність державних та політичних інституцій, аналізувати та прогнозувати розвиток небезпечних для суспільства та держави ситуацій, на основі чого розробляти рекомендації щодо ефективних заходів політичного, державного та суспільного управління</p> <p>ІК04 здатність впроваджувати систему модернізації, приймати політичні та управлінські рішення;</p> <p>ІК05 здатність розуміти і використовувати результати оперативного аналізу політичної та управлінської інформації про умови та ресурси та сформованих на засадах контролінгу рекомендацій для розробки альтернативних управлінських рішень з оптимізації політичної та державно-управлінської діяльності;</p> <p>ІК06 уміння формувати збалансовану систему оцінних індикаторів як важливого інструмента політичних наук та державно-управлінської діяльності;</p> <p>ІК07 здатність організовувати процес впровадження служби безпеки в політичних інституціях та державно-управлінської діяльності;</p> <p>ІК08 визначати законні підстави призначення сили та примучу державними органами та установами;</p> <p>ІК09 розуміти науково-теоретичні основи та практичні засади організації</p>

		процесу державного та політичного управління; ІК010 вміти практично формувати висновок аналітика за результатами політичних досліджень;
Загальні компетентності	ЗК	<p>ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК06. Здатність до аналізу та синтезу науково-технічної, природничо-наукової та загальнонаукової інформації;</p> <p>ЗКОЗ. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у б розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК08 здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою, знання іноземних мов.</p> <p>ЗК09 Схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії та культури, розуміння причинно - наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;</p> <p>ЗК10 здатність до роботи в команді;</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК	<p>СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>СКОЗ. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.</p> <p>СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.</p> <p>СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців</p> <p>СК10. Здатність написання наукових статей, мотивованих листів на одержання гранту чи для проходження стажування, розроблення презентації до доповідей на наукові конференції в галузі політичних наук</p>

	та державно-управлінської діяльності;
7 – Програмні результати навчання	
шифр	<p>РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.</p> <p>РН02. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.</p> <p>РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН04. Мати навички професійної комунікації.</p> <p>РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.</p> <p>РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.</p> <p>РН11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.</p> <p>РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.</p> <p>РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.</p> <p>РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.</p>

		8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми
Кадрове забезпечення	Kадрове забезпечення реалізації підготовки фахівців ОП відповідає чинним вимогам. До підготовки залучено п'ять докторів політичних наук та п'ять кандидатів політичних, історичних та філософських наук	
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально технічне забезпечення реалізації підготовки фахівців ОП включає увесь комплекс майна ЗНУ, навчальних мультимедійних аудиторій, комп'ютерних класів, спеціалізованих центрів.	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців ОП ґрунтуються на комплексно-гармонійному поєднанні інноваційних та класичних технологій навчання, інформуванні студентів, та здійсненні науково-дослідної роботи.	

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Можливість навчання та проведення досліджень в університетах та наукових установах України.
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість навчання та проведення досліджень в міжнародних університетах та наукових установах.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливість здобувати вищу освіту на підставах визначених законодавством України та угодами про міжнародну академічну мобільність

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1.Перелік компонент освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Міжнародна політика та політика національної безпеки»

Код навч. дисц.	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (робота), види практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4

Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми

Цикл загальної підготовки

ЗП 1	Історія України	3	екзамен
ЗП 2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ЗП 3	Вибіркова дисципліна, що забезпечує рухову активність, фізичну підготовку	3	залік
ЗП 4	Іноземна мова	6	екзамен/залік
ЗП 5	Вступ до спеціальності	6	екзамен
ЗП 6	Політико-цивілізаційний розвиток людства	3	залік
ЗП 7	Права і свободи людини і громадянина в Україні	3	залік
ЗП 8	Основи політичної демографії	3	залік

Цикл професійної підготовки спеціальності

ППС 1	Історія політичних вчень	8	екзамен/залік
ППС 2	Історія української політичної думки	4	екзамен
ППС 3	Загальна теорія політики	6	екзамен/залік
ППС 4	Політична культура	3	екзамен
ППС 5	Політична етика	3	екзамен
ППС 6	Методика політичних досліджень	3	екзамен
ППС 7	Політична глобалістика	4	екзамен
ППС 8	Основи політичної регіоналістики	3	екзамен
ППС 9	Теорія міжнародних відносин	3	екзамен
ППС 10	Теорія політичних систем	4	залік
ППС 11	Теорія політичного конфлікту	4	екзамен
ППС 12	Основи геополітики	4	екзамен
ППС 13	Теорія політичних режимів	4	екзамен
ППС 14	Політичне прогнозування та проектування	3	залік
ППС 15	Політичні еліти і лідерство	3	залік
ППС 16	Політичні технології	3	екзамен
ППС 17	Політичний менеджмент	3	екзамен
ППС 18	Кратологія	3	екзамен
ППС 19	Політичні ідеології	4	екзамен
ППС 20	Партологія	4	екзамен
ППС 21	Політичні комунікації	3	екзамен

ППС 22	Курсова робота з фаху	3	зalік
ППС 23	Навчальна практика	3	зalік
ППС 24	Навчальна практика	3	зalік
ППС 25	Навчальна практика	3	зalік
ППС 26	Виробнича практика	6	зalік
ППС 27	Кваліфікаційна робота бакалавра	2	
		100	

Цикл професійної підготовки освітньої програми

ППОП 1	Інформаційна політика та аналітичні структури в сучасній світовій політиці	4	зalік
ППОП 2	Територіальна організація населення	5	зalік
ППОП3	Теорія та історія політичного та державного управління України	5	зalік
ППОП 4	Україна в системі світової політики та міжнародної безпеки	4	екзамен
ППОП 5	Інституції громадянського суспільства та недержавні структури в системі міжнародної політики та безпеки	3	зalік
ППОП 6	Політичний спічрайтинг	4	зalік
ППОП 7	Система національної безпеки України	4	екзамен
ППОП 8	Міжнародна економіка та енергобезпека України	4	екзамен
ППОП 9	Державне управління та місцеве самоврядування	3	екзамен
ППОП 10	Державна та військова політика країн світу	4	зalік
ППОП 11	Правове регулювання міжнародної політики та безпеки	3	екзамен
ППОП 12	Міжнародні політичні організації та безпекові структури	4	екзамен
ППОП 13	Курсова робота з фаху	3	зalік

Загальний обсяг обов'язкових компонентів:

180

Вибіркові компоненти освітньої програми

Дисципліни вільного вибору студента в межах Університету

ВСУ 1	Вибіркова дисципліна № 1	3	зalік
ВСУ 2	Вибіркова дисципліна № 2	3	зalік
ВСУ 3	Вибіркова дисципліна № 3	3	зalік
ВСУ 4	Вибіркова дисципліна № 4	3	зalік
ВСУ 5	Вибіркова дисципліна № 5	3	зalік
ВСУ 6	Вибіркова дисципліна № 6	3	зalік
ВСУ 7	Вибіркова дисципліна, що забезпечує формування компетентності з української і зарубіжної культури	3	зalік
ВСУ 8	Вибіркова дисципліна, що забезпечує формування компетентності з медичної допомоги, БЖД, ЦЗ	3	зalік
ВСУ 9	Вибіркова дисципліна, що забезпечує формування компетентності з філософії, соціально-політичних наук	3	зalік
ВСУ 10	Вибіркова дисципліна, що забезпечує формування інформаційно - комунікативної компетентності	3	зalік

Дисципліни вільного вибору студента в межах спеціальності

BCC 1	Вибіркова дисципліна № 1	9	екзамен
BCC 2	Вибіркова дисципліна № 2	9	екзамен
BCC 3	Вибіркова дисципліна № 3	7	екзамен
BCC 4	Вибіркова дисципліна № 4	5	екзамен

Загальний обсяг вибіркових компонентів:

60

3.Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Випускна атестація здійснюється оцінюванням ступеню сформованості компетентностей.</p> <p>Форма атестації – виконання кваліфікаційної роботи з обов'язковим публічним захистом.</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота на здобуття бакалаврського ступеня зі спеціальності 052 «Політологія», освітня програма «Міжнародна політика та політика національної безпеки»: є самостійним, індивідуально проведеним пілотажним дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі політичних, соціальних та поведінкових наук та міжнародної політики і відображає систематизацію набутих наукових знань, вміння застосовувати їх при вирішенні конкретних завдань, навички самостійного ведення дослідницької роботи, інтерпретації, класифікації та систематизації одержаних результатів, послідовного та логічного формулювання висновків, розробки рекомендацій щодо можливості застосування отриманих результатів на практиці.</p> <p>Стан готовності кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту визначається науковим керівником. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання студентом його індивідуального навчального плану.</p> <p>Встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти відбувається через підсумкову атестацію, яка здійснюється відкрито і гласно на засіданні екзаменаційної комісії.</p> <p>До захисту допускається кваліфікаційна робота бакалавра, виконана здобувачем ступеня самостійно. Вищий навчальний заклад інформує студентів на початку навчання щодо неприйнятності порушення авторських прав, правил належного посилання й цитування, а також санкцій за порушення таких вимог:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запозичення ідей і фактів у письмових роботах (зокрема кваліфікаційних) та візуальних матеріалах для презентацій (зокрема кваліфікаційних) має завжди супроводжуватися посиланням на джерело; - у разі відтворення 8 і більше слів поспіль із певного джерела запозичений фрагмент оформлюється як цитата незалежно від того, відтворено текст мовою оригіналу чи в перекладі.
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	<p>Захист кваліфікаційної роботи відбувається у формі публічного виступу-доповіді, що містить інформацію, яка розкриває сутність, теоретичне й практичне значення результатів проведеної роботи. Текст доповіді має бути структурованим, логічні блоки взаємопов'язаними та представляти собою єдність, яка сукупно характеризує зміст проведеного дослідження та дозволяє зрозуміти його актуальність, наукову і практичну значущість, застосовану автором методологію, використані методи отримання, логічну схему її інтерпретації і систему запропонованих рекомендацій для розв'язання досліджуваної проблематики. Виклад основного матеріалу супроводжується презентацією, яка візуалізує дані, що презентуються. Невід'ємною складовою захисту є дискусія, яка передбачає диспут та відповіді на питання і зауваження членів державної атестаційної комісії, що має довести відповідність знань автора роботи вимогам кваліфікації, що присуджується. В ході дискусії доповідач має продемонструвати системне бачення досліджуваної проблематики, ступінь володіння загальними та спеціальними знаннями, методологічним апаратом, вміння апелювати до першоджерел, застосовувати базовий категоріальний апарат, здатність до ведення наукової полеміки, аргументованого відстоювання власної позиції.</p>

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми